

ZAVEZNIKI USTAVIJO VSO POMOČ ZA MIHAJLOVIČA

"New York Times" prinaša iz Kaira dve strani obsegajoče poročilo, ki podrobno in navdušeno opisuje razvoj partizanskega gibanja.

KAIRO, 22. dec. — (Poroča Richard Mowrer, korespondent za "New York Post" in "Chicago Daily News") — Tukajšnji britski viri so dali jasno razumeti, da nameravajo zavezniki stati 100-procentno za Titovim partizanskim gibanju v vojaškem oziru, in so nehalo dajati vojaško pomoč generalu Mihajloviću, vojnemu ministru kralja Petra.

Britska in ameriška podpora za Titovo gibanje v Jugoslaviji je postalno popolno, vsaj v kolikor se tiče prosekcijske vojne, izza konferenc v Moskvi in Teheranu.

Včerajšnja izdaja "New York Times" prinaša poročilo od svojega korespondenta v Kairu, C. L. Sulzbergerja, ki se začenja na prvi strani in nadaljuje znotraj, kjer obsega dve polni strani. Prinaša tudi več slik, ki so bile poslane iz Egipta brezzično. Ena od teh predstavlja maršala Tita, ko na glavnem stanu govori svojemu štabu, in med osebami, ki so na tej sliki, je tudi Josip Vidmar, predsednik Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Druga slika predstavlja skupino jugoslovanskih partizanov v družbi nekega ameriškega stotnika, čigar obraz pa je vojaška cenzura zakrila.

V tem poročilu se podaja pregled in razvoj partizanskega gibanja v Jugoslaviji od začetka pa do danes, in se ga slika kot enega najbolj herojskih ljudskih gibanj v vsej zgodovini. Ako bi hoteli to poročilo objaviti v celoti, bi vzelo najmanj šest strani v Enakopravnosti. V naslednjem podajamo začetek Sulzbergerjevega poročila, ki se glasi:

KAIRO, Egipt, 21. dec. — Danes je več ko 250,000 mož in žensk, organiziranih v okoli 26 divizij, ki vodijo na mejah Jugoslavije divjo borbo proti nekaterim najboljšim veteranskim divizijam Adolfa Hitlerja. Ta fronta se razteza približno 350 milj preko gozdov, globel in s snegom pokritih gorovij od Julijskih Alp v Sloveniji pa do skoro nedostopnih črnogorskih in albanskih pečin.

Churchillovo priznanje

Povezani skupaj s težnjami za svobodo vodijo te divizije, ne glede, kaj utegnejo misliti o njih in njihovih voditeljih razni ideologisti, borbo proti več divizijam sovražnika kot pa peta in osma armada v Italiji, kar je priznal sam ministrski predsednik Churchill. Kot posledica svojega trdovratnega boja prejemajo ameriško materialno in vojaško podporo, in spremljajo jih ameriške in britske misije, katerima se bo kmalu pridružila tudi misija iz Rusije.

"Ti borci odprto in ponosno priznavajo, da so pod vplivom komunizma. Njihov glavar je komunist, in komunistična stranka je bila tista, kakor se je izrazil v javnem govoru, ki je podvzela organizacijo kmetov v njih instinktivnem stremljenju po svobodi. Izjavili so se za federacijo južnoslovanskih ljudstev, ne da bi dajali prednost enemu ali drugemu, kakor delajo nekateri njihovi nasprotniki."

Razvoj dveh let in pol

"Ta sila, ki se imenuje Jugoslovanska ljudska osvobodilna armada, je bila v procesu formacije zadnje dve leti in pol. Pričela se je z združenjem narodnih in patriotskih gerilskih čet in zvarjena je bila skupaj od podtalnega gibanja, skupno z mešanicu komunističnih in demokratičnih voditeljev je stal na čelu neki hrvaški kovinski delavec z imenom Josip Broz, ki ima rusko sovjetsko ozadje."

Broz je več mesecev prebil v Belgradu, kjer je bil neprestano pred očmi Gestapa. Sedel je mirno v kotu kavarne in kadil cigareto za cigareto, z revolverjem v žepu, in počasi širil svojo organizacijo, med tem ko je bila nacija policija skupno s srbsko kolaboristično žandarmijo na lovu za njim po ulicah prestolice, begajoč sem in tja v avtomobilih, na katerih so bile postavljene strojnice.

Porod revolte med vzduhom smrti

"Vzduh smrti je ležal nad mestom in se dvigal iz zvitih tramov porušenih stavb in obešenega človeškega

Naciji so vrgli maščevanjem radi eksekucij v Harkovu

LONDON, 22. decembra. — Nemčija je danes naznana, da se bo radi eksekucije treh nemških nacijskih častnikov, ki so bili v Harkovu spoznani krimi vojnih zločinov, maščevala nad ameriškimi in britskimi vojnim ujetniki, katere se bo obtožilo kršenja mednarodnih zakonov.

Ta grozna je naperjena očvidno proti zavezniškim letalem, proti katerim nacija čedaže bolj besnijo, ko se resnost zračnih napadov na nemška mesta veča.

Angleški vladni krogi niso z ozirom na nemško grozno podali nobenega komentarja, toda z gotovostjo se lahko pričakuje, da bo tej pretnejši vladu posvetila največjo pozornost, kar predstavlja najbolj drastično akcijo nemške vlade, odkar so zaveznički naznani, da bodo sodelovali nacijske voditelje kot vojne zločince.

Producija jekla pada

Republic Steel Co. je znižala zadnji čas produkcijo na 92 procentov in z ozirom na nazadovanje vojnih naročil obstoji možnost, da bo obrat v bližnji bodočnosti še bolj znižan. Zagotvena okolščina pri tem pa je, da tovarna navzicle temu ne more dobiti dovoljenja, da bi začela producirati jeklo za civilno uporabo.

mesa. Trupla oseb, ki so jih ubili Nemci, so vsépolovod visela z električnih drogov. Od časa do časa se je čulo drdranje strojnic preko porušenih trgov, ko so se semena novega upornega gibanja porajala v porušenju starega.

Danes je Broz kot maršal Tito poveljnik silnega ljudskega upora in služi kot politični predsednik začasne vlade, ki zahteva popolno priznanje od Združenih narodov. On pošilja važne vojaške misije v inozemstvo in jih sprejema iz inozemstva.

Zavezniška letalska sila mu služi

Zavezniška letalska sila, z bazami v Italiji, je dana na razpolago njegovi komandi. Njegovim četam se posilja izdatne topove, ki danes znašajo na tisoče ton zavezniškega vojnega materijala: puške, municija, tovorni avtomobili, uniforme, zdravila in posebni aparati.

Njegova armada ima reden zbor častnikov s posebnimi insignijami, od čina prostaka do maršala. Njegova artilerija, povečini sestoječa iz zaplenjenih topov, ima topove do 280-milimeterskih havbičarjev in obrežne puške. V obsegu njegove najvišje komande so se ustvarile šole za vežbanje častnikov, zdravilski zbor, ordanca in oddelki adjutant generala.

Partizani funkcijonirajo kot država

Njegova vlada, ki predstavlja politično koalicijo od komunistov starega kova pa do bivših desničarskih reakcionalarjev, ima svoj bančni sistem, tiska svoj lastni denar in razpisuje svoja lastna obrestenosna posojila; svojo lastno železnico, za katero tiska svoje lastne vozne listke; svoj lastni poštni sistem, svoj lastni poljedelski department, in svoj lastni šolski sistem.

Poleg tega ima socialno organizacijo, ki se je dvignila iz plamenov narodne revolucije, ki ima svojelastne cerkve, ter vojne kurate, katoliške, pravoslavne in muslimanske, ki so prideljeni bojnim edinicam; dalje gledališča in baleta in na stotine malih časopisov.

"Titova vlada je sedaj preživel svoje grozovite podrodne bolečine, šla je skozi grozote boja, bolezni in lakte. Ameriška zgodovina pozna samo en podoben primer: brezupno stanje revolucionarne vojske gen. George Washingtona v dolini Forge.

Rusija je dobila novo himno

LONDON, 21. decembra. — Moskovski radio je naznani, da je sovjetska vlada sklenila odpraviti "Internacionalo" kot svojo državno himno.

Nadomestilo se jo je z novo pesmijo, katero je svet ljudskih komisarjev že potrdil.

Kakor se glasi uradna izjava, bodo besede in glasba nove himne "bolje izražale socialistično vsebino sovjetske države kot pa Internacionala, s kateri je rečeno, da ne izraža temeljnih sprememb, do katerih je prišlo v Rusiji kot posledica zmaga sovjetskega sistema."

"Internacionala" se prične z besedami: "Dvignite se vi, sužnji gladni, dvignite se vi trpni sveta," zaključuje pa se: "Mednarodni sovet bo človeški rod."

Prava kritika nove himne se v prostem prevodu glasi:

"Zveza nerazdružljiva, republika svobodnih, Rusija mogočna budi, za večno skupna. Živila v velikih Sovjetski uniji, ustvarjena po volji ljudstva".

Flu se siri

Z ozirom na to, da se influenca v Clevelandu čedalje bolj širi, so clevelandske bolnišnice začasno prepovedale vse obiske bolnikov. Izjema je dovoljena edino v najnostenih slučajih. V temu zadnjih dneh je bilo javljenih 38 novih slučajev bolezni.

Mr. in Mrs. George Kraincic, 20873 Miller Ave., sporočata,

da je bil njih sin narednik

George premeščen iz Georgije,

v Richmond, Va. Prijatelji mu

lahko pišijo na sledenih naslovih:

Sgt. George Kraincic, 789 AA.

BN. BTRY B, Army Air Base,

Richmond, Va.

Na dopust za teden dni je prišel Pvt. Ignatius J. Vidmar,

z Camp Pilot Knob, Calif., sin

Mr. in Mrs. J. Vidmar, 19605

Arrowhead Ave. Prijatelji so

vabljeni, da ga obišejo na

omenjenem naslovu, ali pa ga po-

klicejo po telefonu, KE. 5164.

Lt. Michael Lah, ml., je pri-

šel domov na dopust za božične

praznike. Nastanjen je pri

trans-oceanskem transportacij-

s k em oddelku v Wilmington,

Del. Prijatelji ga lahko obiše-

jo na domu njegovih staršev

Mr. in Mrs. Michael I. Lah,

18907 Kildeer Ave.

Na dopust za teden dni je

prišel Pvt. Ignatius J. Vidmar,

z Camp Pilot Knob, Calif., sin

Mr. in Mrs. J. Vidmar, 19605

Arrowhead Ave. Prijatelji so

vabljeni, da ga obišejo na

omenjenem naslovu, ali pa ga po-

klicejo po telefonu, KE. 5164.

Na dopust za teden dni je

prišel Pvt. Ignatius J. Vidmar,

z Camp Pilot Knob, Calif., sin

Mr. in Mrs. J. Vidmar, 19605

Arrowhead Ave. Prijatelji so

vabljeni, da ga obišejo na

omenjenem naslovu, ali pa ga po-

klicejo po telefonu, KE. 5164.

Na dopust za teden dni je

prišel Pvt. Ignatius J. Vidmar,

z Camp Pilot Knob, Calif., sin

Mr. in Mrs. J. Vidmar, 19605

Arrowhead Ave. Prijatelji so

vabljeni, da ga obišejo na

omenjenem naslovu, ali pa ga po-

klicejo po telefonu, KE. 5164.

Na dopust za teden dni je

prišel Pvt. Ignatius J. Vidmar,

z Camp Pilot Knob, Calif., sin

Mr. in Mrs. J. Vidmar, 19605

Arrowhead Ave. Prijatelji so

vabljeni, da ga obišejo na

omenjenem naslovu, ali pa ga po-

klicejo po telefonu, KE. 5164.

Na dopust za teden dni je

prišel Pvt. Ignatius J. Vidmar,

z Camp Pilot Knob, Calif., sin

Mr. in Mrs. J. Vidmar, 19605

Arrowhead Ave. Prijatelji so

vabljeni, da ga obišejo na

omenjenem naslovu, ali pa ga po-

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:

(Po raznemu v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year - (Za celo leto) \$6.50

For Half Year - (Za pol leta) 3.50

For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year - (Za celo leto) \$7.50

For Half Year - (Za pol leta) 4.00

For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemskaze države):

For One Year - (Za celo leto) \$8.00

For Half Year - (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland

Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Dorothy Thompson podaja analizo jugoslovanskega vprašanja

Dorothy Thompson, ki piše za "New York Herald Tribune" in razne druge velike ameriške liste, je pred nekaj dnevi z ozirom na govor Jana Christiana Smutsa, premierja Južno-afrške unije, komentirala, da je Smuts, ki velja za enega izmed vodilnih britskih državnikov, s tem da je izrazil strah, da bo Velika Britanija po končani vojni nesposobna obdržati svoj dosedanji svetovni prestiž, indirektno priznal, da je anglo-ameriški vpliv v Evropi silno padel. In to se je zgodilo vsled tega, pravi Dorothy Thompson, ker anglo-ameriška diplomacija ni znala pravilno oceniti razpoloženja ljudskih mas v Evropi, ki se nahajajo pod nemško okupacijo.

Ako bi bila anglo-ameriška diplomacija dalekovida, bi ne bila nikdar imela nobenih političnih vezi z francoskimi kolaboracionisti v Vichyju, o katerih je neizogibno, da bodo padli, kadar se sesuje nacijska Nemčija. Na ta način smo si odturnili gen. De Gaulle in zaigrali svoj vpliv med francoskim narodom. Potem Miss Thompson nadaljuje:

"Naše postopanje z ozirom na Francijo pa je le simbol tega, kar smo delali tudi drugod. Tako smo podprli kralja Petra in njegovo zamejno jugoslovansko vlado, dasiravno bi moralo biti jasno vsakemu, ki je kaj vedel o jugoslovanski politiki, da bo moral kralj Peter ali popolnoma spremeniti notranji program svojega očeta ali pa z zmago demokracije izgubiti svoj prestol.

"Temeljno vprašanje, ki je vznemirjalo Jugoslavijo od začetka, je bil narodnostni problem. Srbi, ki so dominirali državo, so privorno obljudili, da bo Jugoslavija organizirana kot demokratična federacija, potem pa so na svojo oblubo pozabili ter upeljali avtoritativnost in centralizacijo. Srbi, Hrvati in Slovenci so narodi, ki se z ozirom na svoje kulturno ozadje močno razlikujejo. Srbija je pravoslavna, Hrvaska in Slovenija sta katoliški.

"Srbija je skozi stoletja živila pod turškim imperijem in je obdržala mnogo orientalskih političnih metod. Hrvaska in Slovenija sta spadali pod Avstro-Ogrsko in sta se navzeli zapadno-evropskega duha. Že sama zunanjost mest, lice podeželja ter načini ljudskega življenja se razlikujejo. Navzlic temu pa večina južnih Slovanov želi živeti v skupni južnoslovanski državi; Hrvati in Slovenci so se borili zanjo za časa avstrijske monarhije. Ampak oni niso nikdar želeli in tudi danes ne želijo živeti pod centralistično srbsko vlado.

"Zato bi bili morali od kralja Petra in njegovih sestovalcev zahtevati, da prekličejo staro vsesrbsko politiko. Mi tega nismo storili, nakar je Peter postal celo bolj trmast kot je bil njegov oče.

"Peter in njegova klika, hoteč ohraniti to nepopularno politiko, niso mogli drugega kot vztrajati na politiki oblastnosti, prezirati vsa ljudska gibanja, in na ta način ustvariti proti-gibanje pod Titom. Človek kot Tito se je neizogibno moral dvigniti, da strne ljudstvo, ne v boju za komunizem, temveč za federalno ureditev države in za demokracijo.

"Komunizem ne more biti vprašanje v deželi, ki nima niti domačega kapitalizma ne proletarijata. Jugoslovanski kapitalisti so bili poprej Francozi, sedaj pa so Nemci, kar je dovolj, da naredi vsakega jugoslovanskega nacionalista proti-kapitalističnega. Ampak Jugoslovani niso narod veleposestnikov, temveč narod malih kmetov.

"Titov notranji protivnik ni kapitalizem, temveč srški politični in vojaški monopol. Tito ne more iskati podlage za svojo oblast na proletarijatu, ki ne obstoji, niti ne more dobiti pristašev s pozivom za razlastitev kmečkih posestnikov. Zato je sprejel v svoj krog vse stranke in pritegnil k sebi obe cerkvi, ki imata zaslombo v ljudstvu, katoliško in pravoslavno; proglašil je načelo enakopravnosti za vse narodnosti v novi Jugoslaviji in pridobil med

ljudstvom tak vpliv, da smo ga prisiljeni priznati, ne glede na to, kako neprijetno je to za kralja Petra.

"Rusi so pravilno ocenili ljudske sile takoj v začetku.

"Češkoslovaška je sedaj sklenila zavezništvo z Rusijo, potem ko smo mi skozi mesece nasprotovali tej pogobi. Po skušnji, ki so jo imeli v Monakovem, si Čehi enostavno ne drznejo zaupati svoje bodoče varnosti anglo-ameriškim silam.

"In utegne se zgoditi, da bodo zopet Rusi tisti in nemi, ki bodo nudili upanje za življenje tudi večim evropskim narodom. Ako se torej zgodi, da bo Rusija eventualno imela glavno besedo v Evropi, bo to vsled tega, ker nismo storili stvari, ki bi jih bili morali storiti.

"V začetku vojne smo bili mi tisti, in ne Rusija, ki smo bili popularni v Evropi, ne samo na zapadu, temveč tudi na vzhodu, prav tja do Jugoslavije. Ako se položaj spreminja, smo tega sami krivi, ker nismo imeli nobenega programa."

KONVOJI

Od časa do časa objavlja angleška admiraliteta lakonične statistične podatke o uspehih "konvojskega sistema" proti podmorniški nevarnosti. Po teh podatkih je od početka vojne do konca marca vozilo v konvoju okrog 12,000 ladij, od katerih jih je bilo potopljenih samo 30, kar bi značilo, da je na vsačih 400 vozečih ladij bila potopljena le ena, dočim je ostalih 399 srečno doseglo svoj cilj. Čeprav javljajo nemški viri višje število žrtv, je vsekakor govor, da je konvojski sistem zaenkrat najboljša obramba trgovskih ladij pred sovražnim napadom.

Pod izrazom "konvoj" razumejo v strnjem redu vozečo skupino 6 do 20 trgovskih ladij, spremjano in obdanico od vojnih ladij, ki določajo brzino in smer vožnje vse skupine. Namen konvoja je zaščiti trgovske parnike pred napadi sovražnih ladij, podmornic in letal. Sistem vožnje trgovskih ladij v konvoju je uvedla angleška admiraliteta še v teku svetovne vojne sredi leta 1917, ko je grozila takratna ostra nemška podmorniška vojna pognati na dno morja večino angleške trgovske mornarice in presekati življenske zvezne med Veliko Britanijo in ostalim svetom.

Angleški pomorski strokovnjaki so se dolgo upirali uvedbi sistema konvojske vožnje in so navajali proti njej celo vrsto razlogov, od različne brzine trgovskih ladij pa do pomanjkanja za spremjanje potrebnih vojnih ladij.

Končno pa so se morali udati pritisku angleške vlade in danes sami priznavajo, da se je to zgodilo "v poslednji ur".

Bili so takrat časi, ko so nemške podmornice en sam mesec potopile do 700,000 ton angleških parnikov, to je približno toliko, kolikor so jih izgubili Angleži sedaj v prvem polletju nove vojne. Uvdeta konvojev je polčaj res spremehila skoraj preko noči. Število potopljenih angleških parnikov je pada do tedna do tedna ter so bili končno žrtve napadov nemških podmornic, samo še nevtralni parniki, ki se niso hoteli vključiti v konvoje ali pa posamezno vozeči angleški parniki. Od sredje leta 1917 do konca vojne je vozilo 16.639 angleških parnikov v konvojih, a je bilo od potopljenih vsega skupaj samo še o-krog 110.

Na podlagi teh izkušenj v svetovni vojni je angleška admiraliteta uvedla konvojski sistem že takoj v prvih dneh sejanje vojne. Izkušnje prvih šestih mesecev druge svetovne vojne so v celoti potrdile izkušnje iz let 1917 in 1918. Kakor so Nemci odlični pomorci in vojaki, do danes še niso iznašli učinkovitega sredstva, ki bi resno ogrožalo parnike, vozeče v križarke spremljajo zlasti konvoju. Najbolj nevarna so voje ob angleški obali, kjer so

izpostavljeni napadom nemških bombnikov.

Vojne ladje, ki spremajo konvoje so oborožene z lahko artilerijo, vodnimi bombami za boj proti podmornicam in čim močnejšo protiletalsko artillerijo. One neprostenato krožijo okoli konvoja in pazijo na morebitni napad prežečih podmornic ali bližajočih se sovražnih letal. To kroženje, ki jim ga omogoča njihova mnogo večja brzina, je obenem za nje najboljše jamstvo, da jih ne morejo zadeti torpedi sovražnih podmornic.

Tedaj zopet zazvoni tam zunaj, sredi poljan; prav tisti zvonček kot preje. "Ali slišiš?"

"Slišim, zdaj prihaja bliže, vedno bliže, zdaj je že pri oknu, pri vratih." Stara ženica in deklica se tiščita k peči, pol v strahu, pol v veselju in molčanju. Vrata se odpre, v sobo se razlije svetloba in se načolni do zadnjega kota. Vstopil je angel. Rekel je: Sel njegov sem, ki se je to noč rodil tam v Betlehemu, in prinašam njegov blagoslov vsem mirnim dušam, ki nočoj praznujejo sveti večer.

Daleč od ljudi, sredi tih samot, je stala revna hišica. Vse naokrog širna mrtva ravan, pokrita s snegom, ob koči je sa mevalo edino drevo in stalo nepremično vse dneve in dolge noči, kot da stoji stražar pri koči.

V koči je živel revna stara ženica. Noč je, starda sedi pri peči in se greje sama, oh tako sama. Od daleč kakor iz drugega sveta pojo svetonočni zvonovi, tako milo in otočno pojo, starki se vidi kakor, da jokajo. O ti ljubi Bog, vzdihuje starka pri peči; čez gube na izsušenem licu je teko solze.

Vsako leto na božični večer sem pela božične pesmice, žalobog letos moram pa jokati za moje drage sinove. Oh sam bogvedi kje so moji kreplki, žilavi sinovi. Vzeli so mi jih.

Kar vse tri so pobrali v to ne-srečno vojsko, da se vojskujejo za druge. Oh bogvedi ali bom še katerega videla živega in zdravega.

Bog me usliši, da bi bili prihodnji božični večer pri meni, toda obupujem, ker jaz bom preje umrla od same žalosti. Oh, mati božja, ne dopusti tega, dokler ne vidim mojih dobrih sinov. Odšli so in mogoč bodo popadali kakor snežinke iz svih oblakov. Vse mogoče, da ravno nočoj pokopavajo katerega mojih sinov, ker mi srce kravati nočoj od žalosti in menda ravno zato tako otočno zvonijo zvonovi. O, Bog, ozri se na mojo žalost.

Tako je uboga mati zdihovala in poslušala božično zvonjenje, katero ji je trgal dušo in srce. Zvonjenje je prihajalo vedno bliže čez poljan, tako skrivnostno in tiho. Prelivalo se je v sladkih melodijah in slednjih izveneno vlas malega zvončka, ki se je čedjalje bolj bližal revni hišici. Starka je sključeno sedela in poslušala skrivnostni glazek in kar naenkrat je zaslišala rahlo trkanje na okno, bliže in bliže vrat je prihajalo, in v sobo vstopi majhna deklica, slab oblečena in bosonoga, ter vso premražena. "Dober večer želim", je boječe izpregorovila. "Bog ga daj. Kdo pa si ti, uboga deklica, ki na sveti večer tava sama naokrog?"

"Sirota sem. Umrla sta mi oče in mati. Hodim od hiše do hiše k dobrim ljudem, da dobim skorjico kruha, in nočoj sem zašla na poti. Strašno me zebe. Ali bi se mogla pri vas malo ogreti?"

"Ubožica, kar stopi bliže k peči. Hudo te mora zebsti. Jej, vse premrzle prstke imaš. In lačna si, revica tudi, kaj ne?"

In starka jo je toplo ogrnila in ji prinesla sladke pogafe. Lica in bradica so ji še vedno trepetala od mrza. Pri tem reče starka: Sveti večer je, da sveti večer. "Jaz sem bila tako žalostna. Imela sem nekaj tri sinove in hčerk, in ni jih več, tako sama moram biti na sveti večer. To zvonjenje — da, kaj je pomenilo tisto skrivnostno zvonjenje, ko si ti prišel k meni, ti ubogi otrok." Deklica začude-

ti, je zvonček utihnil. Prav dobro sem ga slišala. Skoro groza me je bila. Dragi, otrok, daj ostani tukaj nočoj, da ne bom tako sama na sveti večer."

"Prav rada ostanem pri vas, prav rada, ker je tako prijetno gorka vaša peč. Oh, in vi ste tako dobri, kakor je bila moja ranjka mamica."

Tedaj zopet zazvoni tam zunaj, sredi poljan; prav tisti zvonček kot preje. "Ali slišiš?"

"Slišim, zdaj prihaja bliže, vedno bliže, zdaj je že pri oknu, pri vratih." Stara ženica in deklica se tiščita k peči, pol v strahu, pol v veselju in molčanju.

Daleč od ljudi, sredi tih samot, je stala revna hišica. Vse naokrog širna mrtva ravan, pokrita s snegom, ob koči je sa mevalo edino drevo in stalo nepremično vse dneve in dolge noči, kot da stoji stražar pri koči.

V koči je živel revna stara ženica. Noč je, starda sedi pri peči in se greje sama, oh tako sama. Od daleč kakor iz drugega sveta pojo svetonočni zvonovi, tako milo in otočno pojo, starki se vidi kakor, da jokajo. O ti ljubi Bog, vzdihuje starka pri peči; čez gube na izsušenem licu je teko solze.

"Otrok moj, zdaj ostaneš".

"O, draga mati, pri tebi ostaneš". In sta še mnogo let praznovale in samevale božični večer ter srečno živele v samotni koči.

Sedaj, h koncu pa želim vsem našim fantom, kateri se za na bojujejo, da bi jih novorjeneno dete pripeljalo prihodnji Božič v naročje svojim žalostnim mataram, in očetom, bratom, sestram in ženam in tudi nam svojim rojakom, ker ga ni dneva, da ne bi se v tih molitvi spominjali nanje, ter prosili za srečen povratek naših fantov.

Iskrena želja je, da bi prihodnji Božič prinesel mir in slog med narodi, da bi se vsi ljubili med seboj, kot Bog pravi: Svoj mir vam dam in ljubite se mej seboj. Da bi bila ta naša prošnja uslušana, ter da bi zamogli skupno zapeti: Sveta noč, blažena noč.

Zelim vsem prijateljem vesel Božič in srečno novo leto!

Tončka Jevnik.

Zapisnik

seje SANSA 21. avgusta

1943

(Nadaljevanje)

Božična priloga "Enakopravnosti"

"Intelligence Service"

Zadnji dogodki na severu, kjer so nemškim ukrepom tako hitro sledili protiukrepi britanskega vojnega vodstva, dokazujejo, da so morali biti v Londonu točno poučeni o namerah Berlina sicer bi protiakacija ne bila tako nagla, smotrna in točna. Govori angleških državnikov dajo slutiti, da so bili angleški merodajni krog obveščeni o tem, kakšno presenečenje se pripravlja skandinavskim državam. V časopisu je marsikdo opazil vest, da je danski poslanik v Londonu pred časom zvečer pozval svojo soprogo po telefonu naj se nemudoma vrne iz Kodanja z letalom v London. Gospa je poslušala svojega moža, ki je imel dobrega prijatelja pri Intelligence Service in je bila še tisto noč na varneh.

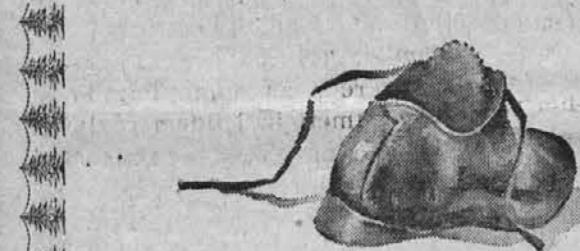
Naslednji dan bi bilo že prepozno, kajti Nemci so bili že v Kodanju.

Kaj je Intelligence Service, ki se navadno skriva pod krati-

NORWOOD SHOE REPAIR

6214 ST. CLAIR AVE.

Želimo vsem našim obiskovalcem in prijateljem veselje božične praznike in srečno Novo leto!

YOU DON'T HAVE TO BE BROKE...
TO BE
"ON YOUR UPERS"

You're on them when your shoes
"run over" along the outside edge,
and that's a sure sign you need
the extra margin of comfort built
into Florsheim Flarewedge Shoes.

CHANGE
TO
FLORSHEIM SHOES
with **FLAREWEDGE**

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO ŽELIM
MOJIM ODJEMALCEM IN
PRIJATELJEM

LOUIS MAJER

TRGOVINA FINEGA OBUVALA
6410 St. Clair Avenue

co I. S.? Če odpremo Britansko enciklopedijo, ta največji deksikon, najdemo tam zelo suharno oznako, da je to angleška tajna služba, ki ima nalogo, da zbirajo važne informacije, da proučuje razne pojave javnega življenja ter o svojih opažanjih poroča svojim nadrejenim. V mirni dobi se to delo vrši v glavnem preko zunanjega ministarstva, v vojni pa v najtesnejši zvezi z vojaškim poveljstvom. Obenem pa deluje v neposrednih odsekih četverodelov posebne obveščevalne službe, ki za generalni štab zbirajo informacije o sovražnikovih silah in namenih ter o njegovem prizadevanju, kako bi izvedel name in nasprotnika.

Kako se zbirajo sodelavci I. S.? Neki angleški častnik pripoveduje, da se je bil v prošli vojni javil v obveščevalno službo, ker ga na fronti zaradi poškodovanje levice niso več rabili, v običajni vojaški pisarni pa se mu ne ljubilo sedeti. Javil se je pri generalu MacDonnathu, ki je bil načelnik obveščevalne službe, in ga poprosil, naj ga sprejme med svoje sodelavce. Med njima se je pri tej priliki razvil naslednji razgovor:

"Koliko časa ste čakali v moji sprejemnici in kdo vse je bil tam v tem času?" je vprašal general.

"Zdi se mi, da sem čakal kakih deset minut. Kdo pa je bil še tam, za to se nisem brigal."

Stal sem ves čas pri oknu in pobožnjakar. Častnik, ki je to podjetja. Eden izmed agentov I. S. je Nemcem na videz napravil takoj uslugo, da mu je sam cesar Viljem izkalil čast, da ga je povabil k sebi na zajtrk ter ga odiškoval z želesnim križem. Razen tega pa je svoji domovini koristil toliko, da je bil ob koncu vojne za svojo predzrno hrabrost odlikovan z Viktorijinim križem, ki ga Anglež lahko dobi samo za največje junasť. Razen tega verza pa je bil dovolj jasen, zato so v upravi lista ugotovili, kdo je prinesel oglas in po tem potu so našli ogleduha, ki je svojim višnjim način sporočal, da ne more dobiti naročenih listin.

Agenti I. S. dožive včasih tudibudi razburljivo prigodo, da jih samo skrajna hladnokrvnost reši smrt. Dva izmed njih sta nekoč dobila nalog, naj gresta v Berlin po važne listine, ki bi jih moral prenesti preko nizozemske meje. Na dansko-nemški meji pa so ju Nemci kot sumljiva prijeti klub ameriškega potnika listoma. Zapeli so ju v hotel, dokler se njuna zadeva ne razjasni. Spraševali so ju, poslušali, kaj govorita, kadar sta sama in ali ne govorita v spanju, budili so ju iz najboljšega spanja, kazali jima ponarejene brzjavke, vse zaman. Govorila sta vedno o svojem američanstvu in o pritožbi na konzula in poslaniku. Naposled so ju spustili v Berlin ter sledili za njima. Vkljub temu pa se jima je posrečilo uiti zasledovalcem. Dobila sta listine in jih odnesla preko nizozemske meje.

Ob koncu leta 1914 je na angleško fronto v Franciji prišel konjenički polk bengalskih kopljanirov iz Indije. Tako je prveč po prihodu polka je v ne posrednem ozadju fronte hodi častnik tega polka in spraševa vsakogar, od kakega oddelka je, kje je njegova četa in kje je polk bengalskih kopljanirov. I. S. ima v službi na tisoč starih in priložnostnih sotrudnikov. Manjši o organizaciji ne vedo ničesar in poznajo navadno samo onega, ki jim je poveril kako naročilo. Nekateri se nevarnega posla lotijo iz pustolovske nagrjenosti, drugi iz sporta, tretji iz domoljubja — prva in zadnja vrsta sta najnovejši. Prva zato, ker lahko preskoči v tujo službo in dela na dve strani, zadnja pa je nevarna le sovražniku, ker jo idealizem tira na najbolj tvegana

I. S. ima v službi na tisoč starih in priložnostnih sotrudnikov. Manjši o organizaciji ne vedo ničesar in poznajo navadno samo onega, ki jim je poveril kako naročilo. Nekateri se nevarnega posla lotijo iz pustolovske nagrjenosti, drugi iz sporta, tretji iz domoljubja — prva in zadnja vrsta sta najnovejši. Prva zato, ker lahko preskoči v tujo službo in dela na dve strani, zadnja pa je nevarna le sovražniku, ker jo idealizem tira na najbolj tvegana

Ob koncu leta 1914 je na angleško fronto v Franciji prišel konjenički polk bengalskih kopljanirov iz Indije. Tako je prveč po prihodu polka je v ne posrednem ozadju fronte hodi častnik tega polka in spraševa vsakogar, od kakega oddelka je, kje je njegova četa in kje je polk bengalskih kopljanirov.

Vsekaj je tujeu rad ustregel s kolikor mogoče točnimi odgovori, dokler ga ni srečal nameščenec I. S. Tudi ta je dal vprašajočemu ljubezni odgovore, po njegovem odhodu pa je takoj stopil k telefonu in ukazal najbližnjemu štabu naj moža zadržje pod kakršnokoli pretvezo.

Iz štaba je takoj odšlo troje veselih in zgornjih častnikov, ki so prav ljubezni povabili Bengalca na čašo vina. Ko so sedli, je prišel četrti častnik in Bengalca nagovoril po nemško. Ta ni pričakoval nemškega nagovora in se je močno zmedel.

Kmalu so moža artilirali in edkrili v njem znanega nemškega ogleduha. Pogubila ga je majhna površnost. Bengalski kopljanički imajo na eni rami majhno zlato vrvico, in sicer na levem remi. Več desetih vojakov in častnikov je video Bengalca, pa nihče ni opazil, da ima vrvico na desnem. Le bistro oko častnika je obveščevalnega oddelka je takoj opazilo malenkostno razliko.

Naslednji primer priča o iznajdljivosti teh ljudi. V nekem velikem londonskem listu je bil med malimi oglasi citiran verz 139. psalma: "Če hodim ali počivam, si ti okoli mene in vsa moja pota so ti znana." Morda zaljubljenec, morda

hodnik, da slednji ni mogel videti, kdo sedi pri tajniku. Lord Curzon je na hodniku vzel na znanje opravičilo tajnikovo, v sobo pa ni smel stopiti, dokler je bil tam zaupnik I. S.

Vesele božične praznike, srečno, zdravo in vse skozi zadovoljno Novo leto 1944 želim

vsem mojim članicam pri vseh društva, katerim pripadam, mojim sorodnikom (icam), prijatejam (icam) in čitaljem Enakopravnosti, ter da bi se vsemi naši fantje - vojaki zdravi in zmagovali povrnili nazaj.

Mary Bradač

1153 EAST 167th ST.

DR. FREDERICK DEUTSCH,

M. D.

635 East 185th Street

IVanhoe 1671

vošči

vsem Slovencem in Hrvatom vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Božične pesmi

Radio program

podajo

**OHIO BELL DELAVCI
IZ GLAVNEGA STANA**

24. decembra

NA POSTAJAH

WCLE • WJW

12.30 POP.

PONOVARNA ODDAJA

WHK

1. POP.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELIMO VSEM NAŠIM CENJENIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

UNIVERSAL ROOFING CO.

1106 St. Clair Avenue

CH. 8376 — 8377

Ob večerih: ME. 4767

Popravljamo stare in postavljamo nove strehe, itd.

Drenik's Beverage Dist. Inc.

Razvaja na jboljše pivo

ERIN BREW — BUDWEISER — MICHELOB — DUQUESNE BEER AND ALE

Toplo se zahvaljuje za naklonjenost v preteklem letu odjemalcem, društvam, gostilnicem, organizacijam in posameznikom v toplem priporočilu nadaljnje naklonjenosti v bližnjem se novem letu 1944.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem pivcem, gostilničarjem in prijateljem našega na trgu najboljšega piwa.

Kenmore 5500

23776 Lakeland Boulevard

Euclid, Ohio

Kenmore 5501

Kako so zapustili Francozi ilirske dežele

Hrvari in Slovenci so se borili
tako na francoski kakor na
avstrijski strani

V 7. zvezku "Zgodovine sloven-
skega naroda," ki jo je začel pi-
sati dr. J. Gruden in jo po nje-
govi smrti nadaljeval dr. J. Mal,
čitamo na straneh 84—86 dokaj
pregleden opis bojev, ki so se
odigrali v Ilirskih deželah, pre-
den so jih zapustile francoske
čete.

Sedaj pa je neki Aldo Mattel
v tržaškem mesečniku "La Porta
Orientale" (Letnik X. štev.
1—2—3, jan., feb., marec 1940)
objavil obsežnejši spis, v kate-
rem podaja podrobnejšo sliko o
dogodkih, ki so se vršili v vseh
Ilirskih deželah, še posebej pa
v Istri in Trstu.

S posebnim občutkom bere
človek, kako sta bili sestavljeni
armadi na obeh straneh, na
francoski in na avstrijski. Tako
je pripadal francoski armadi, ki
ji je povlejval pastore cesarja
Napoleona, italijanski pod-
kralj Evgenij, tudi oddelki ge-
nerala Giffenga. Ta oddelok, ki
je bil po velikosti enak brigadi,
so tvorili štirje hrvatski polki
iz Like, Otočca, Ogulina in Slu-
nja ter 1. in 2. banski regiment.
Poleg tega se je bila na fran-
coski strani narodna garda iz
Istre, tako med drugim iz Bu-
zeta, Optlja, Vodnjana in Bar-
bana.

Na avstrijski strani, kjer je
bil poveljnik baron Hiller, pa
sta stali brigada gen. majorja
Stanislavjevića z oddelkom Je-
lačilevega polka in brigada gen.
majorja Vlašića s Stipčičevimi
huzarji. Desnemu krilu je pove-
lejval general Radivojević. V
njem so bili skoraj izključno gra-
ničarski polki. Hrvatje so se to-
rej bili proti Hrvatom, (prav
tako seveda tudi Slovenci), to-
liko na eni kolikor na drugi
strani za tuje interese. Na tem
ne izpremeni prav nič dejstvo,
da so se gori omenjeni graničarji
v francoski armadi upri-
li in da so prestopili k avstrijski
vojski. S tem so k večjemu do-
kazali, da so ob teh tujih go-
spodarjev izbrali baš onega, ki
jim je bil v narodnem pogledu
najbolj neveran.

Tedaj sigurno ni narodnostni
moment igral odločilne uloge,

saj je bil poveljnik Hrvatov, ki
se je najbolj odlikoval v boju

proti Francozom na istrskih tleh

Francoz Laval de Nugent, last-

nik znanega grada na Trsatu,

ki je bil prej last Frankopan.

Na francoski strani pa se je

bojeval in je bil v boju pri

Bistrici v Rožu na Koroškem

ranjen major Frankopan.

Ne bomo tu opisovali potek

bojev na Koroškem, na Kranj-

skem in na Hrvatskem vendar

moramo prav gledati teh dežel-

hvaliti pisatelja, ker rabi za vse

kraje v sedanjem Jugoslaviji slo-
venska krajevna imena.

To je tembolj hvalevredno,
ker je moral imena sam poiskati,

saj navajajo viri, ki so mu

bili na razpolago, samo nem-

ške spakedranke. Zato mu ne
smemo zameriti če mu je vendar
kako ime všlo, kakor na pr.
Aich za Dob pri Domžalah, in
Posendorf za Hudo pri Štěni.
Glede krajev na Primorskem
rabi italijanske izraze, četudi
gre za čisto slovenske ali hrvat-
ske vasi. Je to pač v skladu z
duhom, ki je bil tedaj odloči-
len, saj se je tudi avtor sam
verjetno še pred kratkim pisal
Matejšič in ne Mattel.

Po avstrijskem pričakovovanju
se je moral odločiti boj na Ko-
roškem, zato so pripisovali le-
vemu krilu proti Hrvatski le-
straško vrednost, vendar je
prav to krilo proti volji glavnega
poveljnika Hillera po za-
slugi gen. Nugenta igralo naj-
važnejšo vlogo v teh zadnjih
bitkah med Avstrijo in Francou-
zami v Ilirskih deželah. Nugent
se je v najkrajšem času posre-
čilo pregnati Francoze iz Kar-
lovca in celo iz Reke.

29. avgusta 1813 se je pred-
stavil na Reki gen. Nugent
nekdanji poročnik tržaškega do-
brovoljskega bataljona Josip
Lazarčič z željo, naj mu stavi
primerno krdele na razpolago
za osvojitev Istre. Nugent mu
je dal 40 graničarjev in 12 hu-
zarjev. S temi pa je Lazarčič
napravil naravnost čudež. Sto-
pil je takoj v zvezo z angleško
mornarico, ki je plula po nekem
zalivu, in tako dobil podatke o
francoskih posadkah v Istri. V
kratkem je ojačil svojo četo s
kmeti, ki so bili oborženi z
motikami, lopatami in starimi
puškami. S to vojsko, ki je šte-
lo okoli 2,400 mož, se je že 3.
septembra prikazal pred Pazin
in prisilil tamošnjo posadko,
med katero je bilo tudi 150 gra-
ničarjev iz Otočca, da se je u-
da. Ujeli so tako 3 višje častni-
ke, 26 častnikov, 900 mož in 3
topove. Imeli pa so pri tem samo
7 mrtvih. Lazarčič jih je o-
sebno prepeljal na Reko in se
v njej s pomočjo četo 120 mož
10. septembra je zavzel Buzet,
dan nato se mu je moral udati
Koper, zlasti ker stā se pred
 mestom prikazali dve angleški
ladji. Medtem pa je Nugent sam
z njemu podrejeni poročnik Deutz korakal
proti Puli, ki se je prvotno brani-
ila, a se je končno udala, ko
je neka angleška ladja pripeljala
80 uporniških graničarjev iz
Otočca. Lazarčič je za svoje za-
sluge bil povisan v majorja in
odlikovan z redom Marije Te-
rezije.

Medtem se je Nugent z jedrom
svojega oddelka nastanil v
Lipi pri Jelšanah. Francoski ge-
neral Garnier se je moral umak-
niti proti severu in se je moč-
utvrdil med Materijo in Herpe-
ljami. Nugent pa je stalno po-
šiljal manjše oddelke po vsej
Istri in proti Postojni, da bi ta-
ko vzbujal dojem, da razpolaga
z mnogimi vojaki. 2. septem-
bra je tak oddelok prodrl celo
v tržaško predmestje. Zato so
Francoz sklenili napasti Nu-
genta. Od dveh smeri od Po-
stojne in od Trsta, so korakali
proti Lipi. Toda Nugentu se je
posrečilo pregnati obe francos-
ki koloni, prvo pri Jelšanah,
drugo pri Trnovem. Nugentove
čete so zasledovale Francoze

Žene obrežnih stražnikov gospodinijo v Pacifiku

Na Farallon otokih, 32 milj od obrežja San Francisca, vzdržuje pet žena domove za svoje može, ki so obrežni stražniki. Njih edino sredstvo za transportacijo v glavno mesto so tedenska potovanja s službeno ladjo. Na levi je Warrant Radio Electrician George B. Warwick (na desni) in Chief Motor Machinist's Mate Frank Barnett. Zgoraj na desni sliko so žene obrežnih stražnikov: Mrs. Maxine Smith, Mrs. Betty Barnett, Mrs. Gloria Dunn, Mrs. Sara Hewett, Mrs. Betty Barnes, in Mrs. Eileen Spears. Mrs. Barnett ima majhno hčerkico, s katero živite v glavnem mestu. Spodaj na desni strani so zajčki, ki se na Faral' on otokih počutijo domaći.

prav do Bazovice in 10. septembra so se prikazale na Velikem Trgu v samem Trstu.

Sredi septembra so Francozi zopet hoteli uničiti Nugentov vojaški oddelok. Toda Nugent se je previdno umikal ogromnim premoči od Trnovega do Jelšana in nato še do Kastva in Sv. Matja. Nugent je razpolagal z enim bataljonom, 85 konjenik in 4 topovi, proti njemu pa je stal 15 bataljonov, 500 konjenikov in 12 topov. Zato je Nugent majorju Gavendi ukazal, naj se z manjšim oddelkom umakne na Reko in še dalje proti Karlovcu in da zvabi za seboj Francoze, kakor da bi šlo za ves oddelok. Medtem pa se je Nugent sam z glavnim delom svojih čet umaknil v notranjost Istre, najprej v Pazin, nato v Koper. Od tod je ukazal Gavendi, naj koraka proti Postojni in Razdrtemu, sam pa se je utaboril na greben nad Sv. Ivanom pri Trstu.

Potek bojev na Kranjskem je dal podkralju Evgeniju povod, da je ukazal postopen umik proti Gorici. On sam je že 1. oktobra dospel v Razdrto. Nugent je nadlegoval ta umik do pred Devina in Mirna. Nato se je vrnil pred Trst. Tja je 31. oktobra prispela tudi angleška flota na povratak z Visa in izkricala okoli 500 mož in več topov. Poveljstvo nad kopnimi četami je prevzel avstrijski general Lattermann. Boji in pogajanja s Francozi so trajala do 3. novembra. Tedaj so podpisali dogovor o predaji, in sicer za Avstrije gen. Nugent, za Angleže admiral Premantle. Francozi so dovolili časten odhod. Korakali so v bojni opremi skozi mesto do Opčin, kjer so odložili orožje. Pred njimi pa je stopal major Lazarčič.

Tako se je končala epizoda
francoske vlade v Ilirskih deželah.

PRENOV KRVI SO POZNALI ZE PRED 275 LETI

V novejšem času se v zdravilstvu močno uvaja "transfuzija krvi" — bolniku spuste v žile kri zdravega človeka. Oba, bolnik, ki kri prejema, in tisti, ki zdravo kri oddaja, morata biti prej preiskana, da dodana kri odgovarja krvni skupini bolnikove krvi. Iz tega je nastal že cel poklic, ki ima tudi pri nas že svoje zastopnike; po drugih državah pa ima vsaka bolnišnica celo vrsto moških in ženskih vseh krvnih skupin, ki žive samo ed tega, da so bolnišnici vedno na razpolago, da oddajo svojo kri. Morda je ta način zdravljenja v tolkov nov, da se danes oddaja človeško kri.

Zivalsko kri pa so dodajali bolnikom že pred 275 leti. V

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

CARL G. OPASKAR, M. D.

Zdravnik
740 EAST 152nd STREET
Office: GLENVILLE 3134 Res.: POTOMAC 8055

DR. VINCENT OPASKAR

Zobozdravnik
6402 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 4114
FRANK V. OPASKAR
Odvetnik
HIPPODROME BUILDING
MAIN 3786 Res.: Washington 0989

Vsem cenjenim volilcem in volilkam 32. varde želim
vesele božične praznike in srečno Novo leto!

John J. Prince

novo izvoljeni zastopnik 32. varde za mestno zbornico

Prav veselle božične praznike in srečno Novo leto želita
cenjenim gostom

MOCILNIKAR'S CAFE

837 East 185th Street

Phillip in James Močilnikar

Pri nas vam vedno postrežemo z izbornim žganjem, pivom in vinom. Vedno dober prigrizek.

Vsem mojim prijateljem in znancem iskreno voščim
vesele božične praznike in zdravo, veselo Novo leto!

MATT F. INTIHAR

630 East 222nd Street

Real Estate and Insurance

Dobra in zanesljiva posluga

Voščimo veselle božične praznike in srečno Novo
leto, rojakom širok Amerike in tudi
v starci domovini!

BRIDGE TAVERN

694 East 152nd Street

Mulberry 9455

V naši restavraciji dobite vedno najboljša domača
jedila in dobro pivo. Veliko prostora za veselice, svatbe
in domače zabave.

MR. IN MRS. JOSEPH M. PLEVNIK, JR.

NAZNANILO — Delničarjem in

društvom-delničarjem

"Slovenskega delavskega doma"

15335 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio

Redna letna delničarska seja Slov. del. doma se
vrši v

petek, dne 28. januarja, 1944

Pričetek ob 8. uri zvečer.

Direktorij Slov. del. doma.

Zelimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

Mr. in Mrs. Harry H. Tucker

TUCKER'S SHOE STORE
686 East 185th Street

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želi

ACME DRY CLEANING

FRANK JURECIC, lastnik,

672 East 152nd Street

Obleke sčišene pri nas izgledajo kot nove, ker na-
pravimo vedno prvorstno delo.

Naš telefon je: GLenville 5374

ČE NAMERAVATE

kupiti harmonike, zglasite se pri nas, ker imamo jih še
nekaj v zalogi, od \$30 naprej. So kot nove in jih dobi-
te po polovični ceni. Imamo tudi mnogo drugih vrst.

HOEDL'S MUSIC HOUSE

7412 ST. CLAIR AVE.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

MR. & MRS. JOE BIZJAK

Gostilna

1410 EAST 66th STREET HEnderson 3244

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem
odjemalcem in prijateljem.

Se priporočamo, da nas obiščete. Postregli vam
bomo najboljše z dobrim pivom, vinom in prigrizkom.

JOE ZADNIK

3839 East 93rd Street

Diamond 3409 Gostilna

Našim gostom vedno postrežemo s finim žganjem,
vinom in pivom ter z okusnim prigrizkom. Se priporo-
čamo za obisk.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

Bohar's Beauty Salon

6213 ST. CLAIR AVENUE

HEnderson 5296

Vsem posetnikom našega lepotilnega parlorja kakor
tudi vsem prijateljem in znancem želimo vesele
božične praznike in srečno Novo leto!

Se priporočamo za naklonjenost. Delo prvorstno
in cene zmerne.

DR. J. V. ZUPNIK

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair Avenue

vhod iz 62. ceste

Dr. Zupnik vam nudi kompletno zobozdravniško
postrežbo, pa najsi potrebujete malo zalitje, izdiranje
ali kako drugo zobozdravniško delo.

Ne glede kje delate ali stanujete, vedno vam bo
pričično obiskati dr. Zupnika ob vsakem času, ki je
prikladen za vas. Ni treba nobenega dogovora poprej.

"ENAKOPRavnost"

VIHAR NA MORJU

Dve starci ženski sta čepeli na skalah v velikem vegastem braniku vzdolž morske obale za vasjo Rundangan. Pletli sta. Vseokrog njiju in zadaj sta bili njuni rdeči krili edini barvni lisi med sivim pečevjem. Spredaj se je razprostiralo morje, modro in mirno. Daleč zunaj, kjer je sijalo sonce, se je bleškelo. Nebo je bilo sinje in prazno. Vatra ni bilo čutiti nobenega. Edino šumenje je prihajalo z morja blizu obale, kjer je oseka ravno minevala. Voda je brbrala med povodnjim rastlinjem po robah daleč zunaj; plunkala je v črne skalne pasove, ki jih je obraščala rdeča morska trava. Bil je pomladni večer. Zrak je bil topel in svež, kakor da bi bil napršen s kolinsko vodo ali s čim takim. Starki sta pletli volvnene nogavice in se vmes natihoma zaspalo pomenovali. "Oh, da," je spregovorila tista, ki so jo nazivali velika Brigit. Conlon, ženska sedemdesetih let, visoke rasti in velike moči, močne oglate brade kakor moški, rdečega obraza in zamišljenih oči, ki so se vselej zdele, ko da kaj žalujejo. Okoli vratu je imela zavezano majhno črno ogrinjavko, katere vogal je prisavljkala, da si je z njim očedila desno uho. "Nič ne vem," je dejala, "zakaj da me v tem ušesu boli zmeraj, kadar se nareja na slabo vreme. Spet čutim, kakor da bi mi potoček žuborel notri. Moja stara mati, Bog ji daj počivati v miru, so tudi trpeli na tem."

"Da," je povzela druga ženska ter lepo in prihlinjeno vzdihnila, "proti takimle znamenjem ne pomore nič." Drugi, Marija Mullen, je bilo še lepet in šestdeset let in rdečkasti lasje ji še niso močno posiveli. Imela je spreminjaže sive oči in bila zelo suhljate postave. V ribiški vasi Rundangan so se jesila bali zaradi njenega oprljivega jezika in ker je imela navado prisluškovati zvečer pri vratih sosedov in streči na njihove pogovore.

"He, he," je pristavila velika Brigit in žalobno gledala na morje, zares živimo le po milosti božji, prav zares, ko morje kar naprej preži, da nas pogoltne. In vendar le zaradi morja ne pomremo od lakote. Zares, da je čudno marsikaj, prav zares." Oprla je pletenko v zobe in naslonila glavo na njo. Zamišljenih oči je strmela ven na morje, kakor da bi si poskušala nekaj razložiti.

Starki sta se znova zatopili v molčanje in pletli naprej. Bibavica je premenila in začelo je natekat. Odondod, kjer sta čepeli starki, je svet segal na obeh straneh daleč v morje. Na vzhod je bil ves v visokih čehri. Na zahod pa se je Malone v isti raznici z morjem vlekla pusta dalja golih sivih skal, posuta s prodinkami. Naprej na zahod se je polagoma dvigala v visoke kleče. Po skalovju so se plazile lahke sapice, ki so se včasih sunkovito zganile, zdaj tu zdaj tam. Starki jih nista opazili.

Iznenača je z morja pritegnil oster veter in napuhnil starima ženskama krili kakor v balona. Nekaj trenutkov je vihral zlobno, nato pa ga spet ni bilo

nikjer. Starki sta zaskrbljeno poduhali in iz enakega nagiba zvili vsaka svoje pletenje, preden sta spregovorili besedo. Na grbančenega čuda sta se ozrli druga v drugo.

"Kaj ti nisem rekla, Marija?" se je tesnobno preteče zavzela velika Brigit. Toda iz njenega neznanega otožnega šepeta je bilo čutti tudi nekaj neizmerno veselja. Pokrila si je usta z dlanjo desne roke in potlej zamahnila, kakor da je zalučala v sedo svoje zobe. Tako je zamahovala z roko iz navade. "Ta bolečina v ušesu me nifikli ne ogoljufa," je začela znova. "Kar res, da bo nevihta." In Marija Mullen je viknila: "Bog nas varuj hudega! Ta moj mož pa je zunaj na ribjem lovju, so se vsi začeli zanimati za nju. Sami sebi sta se zdeli neizmerno važni, ker sta imeli moža v smrtni nevarnosti pred skupnim sovražnikom — morjem. Obraz se jima je potegnil od žalosti, toda iz zvedenih oči jima je sijal divji ponos. Gledali sta na morje sovražno kakor žene zdavnih vojščakov, ki so stražile na obzidju kamnitnih utrdb, medtem ko so se njihovi možje spredaj bojevali zoper sovražnika s kamnitimi sekiramimi. Žena Štefana Hallorana, media in bleda ženska bolehnih zariplih oči brez vejic, je venomer obračala glavo v to in ono stran. Gledala je izpod obrvi in majhne črne rute na glavi in iskala s pogledom po morju proti zahodu.

"O, da," je dejala in vrtela z glavo, "ko si je zjutraj deval v red kavljiv, sem mu pravila, naj ne hodi ven, ker so danes ta dan pred dvajsetimi leti moj oče umrli za pljučnico, če se kdo spominja."

"Utonili bodo, utonili!" je kričala Marija Mullen. Klečala je na prodniku, na sebi na pol volneno moško kamizolo. Bila ji je trikrat prevelika in kakor jo je imela zapeto okoli vratu, je bila v njej videti kot potapljajač.

Butanje valov v čeri proti zahodni strani je glušilo veter. Veter je vršal enakomerno in slišati ga je bilo ko šumjenje velikega slapa v veliki oddaljenosti. Toda hrumenje morja se je neprehenoma spreminalo. Naraščalo je in ponehavalno in nedoumljivo menjavalo glasovne vrste, kakor da bi igral godbeni zbor velikanov. Počastno razločno je bilo čuti bučanje pa spet sikanje ali bobnenje. Ločeno od vsega poprejšnjega in slednjega je bilo vsaktero tako grozeče in prevladujoče kot prividi, ki se gnetejo v blaznem umu, ločeni in čudno neodvisni drug od drugega.

Potlej se je od zahodne strani sem pokazal čoln, ki so ga poganjali trije možje. V morje je mola ostra, skoncem srpasto zakriviljena čer, ob katero so se metalni valovi. Odondod se je pojavit čoln, majhna črna piha na madrom in belem morju. Uzrlji so ga le za trenutek in plašni zasikali: "Ta so." Nato je čoln izginil. Ljudje so videli z obale, da se je orjaški val brezčutno spel in ga zagrmil. Zdelo se jim je, da je morje čoln pogolnilo in da je izgubljen za večno. Ženske so kričale in križale roke čez prsi. Nekatere so viknile: "Sveti Devica, pomagaj!" Moški pa so rekli samo: "To je bil val s Srpa, ta jih je zanjel." Vendar jim je sapa zastajala in usta so jim zevala. V kolkah so se nagibali navspred in stregli, ali se bo čoln še prikazal. Ko so ga spet zagledali, so burno zamrimali: "Ta, Bog jih obvaruje!"

Od predgorja, ki ga je čoln pravkar minil, je bilo po vodi sem dolg kos poti zavetreno. Čoln je spel bliže in ljudje so ga lahko videli ves čas, ne da bi ga kdaj izgubili izpred oči. Lahko

(Daleč na 6. strani)

njo minutu pognalo sem gor in jih pogolnilo.

Žena Štefana Hallorana je počenila na prodnik kraj Marije Mullen. Ker sta bila njuna moža zunaj na ribjem lovju, so se vsi začeli zanimati za nju. Sami sebi sta se zdeli neizmerno važni, ker sta imeli moža v smrtni nevarnosti pred skupnim sovražnikom — morjem. Obraz se jima je potegnil od žalosti, toda iz zvedenih oči jima je sijal divji ponos. Gledali sta na morje sovražno kakor žene zdavnih vojščakov, ki so stražile na obzidju kamnitnih utrdb, medtem ko so se njihovi možje spredaj bojevali zoper sovražnika s kamnitimi sekiramimi. Žena Štefana Hallorana, media in bleda ženska bolehnih zariplih oči brez vejic, je venomer obračala glavo v to in ono stran. Gledala je izpod obrvi in majhne črne rute na glavi in iskala s pogledom po morju proti zahodu.

Žena Štefana Hallorana je počenila na prodnik kraj Marije Mullen. Ker sta bila njuna moža zunaj na ribjem lovju, so se vsi začeli zanimati za nju. Sami sebi sta se zdeli neizmerno važni, ker sta imeli moža v smrtni nevarnosti pred skupnim sovražnikom — morjem. Obraz se jima je potegnil od žalosti, toda iz zvedenih oči jima je sijal divji ponos. Gledali sta na morje sovražno kakor žene zdavnih vojščakov, ki so stražile na obzidju kamnitnih utrdb, medtem ko so se njihovi možje spredaj bojevali zoper sovražnika s kamnitimi sekiramimi. Žena Štefana Hallorana, media in bleda ženska bolehnih zariplih oči brez vejic, je venomer obračala glavo v to in ono stran. Gledala je izpod obrvi in majhne črne rute na glavi in iskala s pogledom po morju proti zahodu.

Žena Štefana Hallorana je počenila na prodnik kraj Marije Mullen. Ker sta bila njuna moža zunaj na ribjem lovju, so se vsi začeli zanimati za nju. Sami sebi sta se zdeli neizmerno važni, ker sta imeli moža v smrtni nevarnosti pred skupnim sovražnikom — morjem. Obraz se jima je potegnil od žalosti, toda iz zvedenih oči jima je sijal divji ponos. Gledali sta na morje sovražno kakor žene zdavnih vojščakov, ki so stražile na obzidju kamnitnih utrdb, medtem ko so se njihovi možje spredaj bojevali zoper sovražnika s kamnitimi sekiramimi. Žena Štefana Hallorana, media in bleda ženska bolehnih zariplih oči brez vejic, je venomer obračala glavo v to in ono stran. Gledala je izpod obrvi in majhne črne rute na glavi in iskala s pogledom po morju proti zahodu.

Žena Štefana Hallorana je počenila na prodnik kraj Marije Mullen. Ker sta bila njuna moža zunaj na ribjem lovju, so se vsi začeli zanimati za nju. Sami sebi sta se zdeli neizmerno važni, ker sta imeli moža v smrtni nevarnosti pred skupnim sovražnikom — morjem. Obraz se jima je potegnil od žalosti, toda iz zvedenih oči jima je sijal divji ponos. Gledali sta na morje sovražno kakor žene zdavnih vojščakov, ki so stražile na obzidju kamnitnih utrdb, medtem ko so se njihovi možje spredaj bojevali zoper sovražnika s kamnitimi sekiramimi. Žena Štefana Hallorana, media in bleda ženska bolehnih zariplih oči brez vejic, je venomer obračala glavo v to in ono stran. Gledala je izpod obrvi in majhne črne rute na glavi in iskala s pogledom po morju proti zahodu.

Žena Štefana Hallorana je počenila na prodnik kraj Marije Mullen. Ker sta bila njuna moža zunaj na ribjem lovju, so se vsi začeli zanimati za nju. Sami sebi sta se zdeli neizmerno važni, ker sta imeli moža v smrtni nevarnosti pred skupnim sovražnikom — morjem. Obraz se jima je potegnil od žalosti, toda iz zvedenih oči jima je sijal divji ponos. Gledali sta na morje sovražno kakor žene zdavnih vojščakov, ki so stražile na obzidju kamnitnih utrdb, medtem ko so se njihovi možje spredaj bojevali zoper sovražnika s kamnitimi sekiramimi. Žena Štefana Hallorana, media in bleda ženska bolehnih zariplih oči brez vejic, je venomer obračala glavo v to in ono stran. Gledala je izpod obrvi in majhne črne rute na glavi in iskala s pogledom po morju proti zahodu.

Žena Štefana Hallorana je počenila na prodnik kraj Marije Mullen. Ker sta bila njuna moža zunaj na ribjem lovju, so se vsi začeli zanimati za nju. Sami sebi sta se zdeli neizmerno važni, ker sta imeli moža v smrtni nevarnosti pred skupnim sovražnikom — morjem. Obraz se jima je potegnil od žalosti, toda iz zvedenih oči jima je sijal divji ponos. Gledali sta na morje sovražno kakor žene zdavnih vojščakov, ki so stražile na obzidju kamnitnih utrdb, medtem ko so se njihovi možje spredaj bojevali zoper sovražnika s kamnitimi sekiramimi. Žena Štefana Hallorana, media in bleda ženska bolehnih zariplih oči brez vejic, je venomer obračala glavo v to in ono stran. Gledala je izpod obrvi in majhne črne rute na glavi in iskala s pogledom po morju proti zahodu.

Žena Štefana Hallorana je počenila na prodnik kraj Marije Mullen. Ker sta bila njuna moža zunaj na ribjem lovju, so se vsi začeli zanimati za nju. Sami sebi sta se zdeli neizmerno važni, ker sta imeli moža v smrtni nevarnosti pred skupnim sovražnikom — morjem. Obraz se jima je potegnil od žalosti, toda iz zvedenih oči jima je sijal divji ponos. Gledali sta na morje sovražno kakor žene zdavnih vojščakov, ki so stražile na obzidju kamnitnih utrdb, medtem ko so se njihovi možje spredaj bojevali zoper sovražnika s kamnitimi sekiramimi. Žena Štefana Hallorana, media in bleda ženska bolehnih zariplih oči brez vejic, je venomer obračala glavo v to in ono stran. Gledala je izpod obrvi in majhne črne rute na glavi in iskala s pogledom po morju proti zahodu.

Žena Štefana Hallorana je počenila na prodnik kraj Marije Mullen. Ker sta bila njuna moža zunaj na ribjem lovju, so se vsi začeli zanimati za nju. Sami sebi sta se zdeli neizmerno važni, ker sta imeli moža v smrtni nevarnosti pred skupnim sovražnikom — morjem. Obraz se jima je potegnil od žalosti, toda iz zvedenih oči jima je sijal divji ponos. Gledali sta na morje sovražno kakor žene zdavnih vojščakov, ki so stražile na obzidju kamnitnih utrdb, medtem ko so se njihovi možje spredaj bojevali zoper sovražnika s kamnitimi sekiramimi. Žena Štefana Hallorana, media in bleda ženska bolehnih zariplih oči brez vejic, je venomer obračala glavo v to in ono stran. Gledala je izpod obrvi in majhne črne rute na glavi in iskala s pogledom po morju proti zahodu.

LA SALLE THEATRE

E. 185th St. in Kildeer Ave.

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem želi

J. BERGER

STENSKI PAPIR, BARVE, LINOLEJ, PREPROGE

Dve trgovini:

6919 Superior Ave. — HE. 3659

852 East 185th St. — IV. 6250

MINT TAVERN

397 East 156th Street

IVanhoe 9697

Pivo — vino — žganje

Odprto vsak večer do 2.30 zjutraj; ob nedeljah od polnoči do 2.30.

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

Želimo vsem prijateljem in odjemalcem vesele božične praznike in srečno ter zdravo Novo leto!

JOHN MOČNIK

Moška oprava in krojačnica

772 East 185th Street

IVanhoe 4154

MR. IN MRS. FRANK KOVACIĆ

4121 ST. CLAIR AVE.

Gostilna in restavracija

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem obiskovalcem in prijateljem!

Priporočamo se vam, da nas obiščete za praznike. Postregli bomo vedno najboljše.

MARN DRY CLEANING

Zlikamo, popravimo in prenovimo

6518 ST. CLAIR AVENUE — ENDICOTT 2940

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Da bi prinesel praznik Blagovest mir celemu svetu, po kateremu vsi tako hrepenumo.

MR. & MRS. LOUIS OSWALD

17205 Grovewood Avenue

IVanhoe 7618

VIHAR NA MORJU

(Nadaljevanje s 5. strani)

so razločili može, ki so veslali. Dejali so: "Tisti na zadnjem krmu je Štefan Halloran. Napolj je, da ga imajo zadaj. Na viharen dan je preslab pri vseh." Previdno so se začeli pomikati k robu morja, kjer naj bi čoln pristal. Bližal se je trenutek, ko bo čolnu treba tvegati in kreniti h kraju. Bližale so se črne skale, ob katerih bo razdijeljano morje morda raztrešilo troje mož. Moški na obali so se čedalje bolj vznemirjali. Marsikaterega je spreletavala groza. Ženske so začele tarnati. Na obali je zavrsalo hripanje in nerazločno golčanje, podobno govorici poblažnih ljudi. Vsi so dajali nasvete, nihče pa ni ravnal, kakor mu je bilo nasvetovan.

Mesto, kjer naj bi čoln pristal, je bilo sredi majhnega zaliva. Med grebenastim pečevjem je bila na levi strani ravna skalovina, kjer je pred nekaj leti udarila strela in odkrnila greben skale. Sred giba in je morje ob mirem vremenu doseglo pečevje, da je bilo tu lahko priti s čolnom h kraju. Toda zdaj so se preko robov podili prevrnjenim gricem enaki valovi in se urno valili po ravni planjavi. Moški na obali so stali na meji branika in pečevja, petdeset metrov od morja. Toda kadar je morje nabuhnilo, so jimi valovi pljusknili do nog. Moški so zmajevali z glavami in se spogledovali.

Brat Petra Mullen, suh človek s hromo nogo, je med dlanmi zaklical možem v čolnu: "Vzdržite zunaj, kakor dolgo morete. Skozi to valovje ne pride!" Toda zaradi hrumenja morja in vetra ga že deset metrov proč ni bilo moč slišati. Čoln se je primikal, dokler ni bil kakšnih dve sto metrov od pristajališča. Ljudje na obali so razločno videli obraze veslačev. Veslači so imeli obraze spašene in divje. Otrpli od strahu so súskovito udarjali z vesli. Noge so togo upirali v stranice čolna in kazali zobe. Dve sto metrov proč so čoln iznenada zasukali postrani in začeli veslati od pristana. Na obali so potihnili. Moški so razvneto sledili za čolnom. Ženske so vstale in se oprijele druga druge. Tako je bilo tih pol minute, medtem ko so na morju obračali in naravnavali čoln.

Potlej so ljudje na obali in može v čolnu zakrčili vsi hkrati. Vesla so se s pojočim glasom začela treti ob ugljeni mokri les oboja in čoln se je zasukal v pristajališče. Pojoči glas vesel in ljuto hlijanje mož med veslanjem je bilo čuti celo iz rjovenja morja. Tako nenačljano se je zaslilo. Čoln se je zavrtel navznoter proti skalam. Le še nekaj trenutkov in veslače bo raztreščilo ali pa bodo na varnem.

Ženske, ki so stale po prodnihih, so od razburjenja čisto obnorele. Niso pa se zdrzale od strahu, ko so gledale kači podoben, z jadrovino prevlečen črn čoln s tremi možmi, ki je rezal modro in belo vodo in drvel v skale. Kričale so, toda neznamo in besno veselo. Oči velike Brigite niso bile več žalobne. Žarele so ji ko oči moža. Razen Marije Mullen in žene Štefana Hallorana so vse ženske napeto gledale v čoln, vse pa so si hkrati pulile lase in vpile do dozdevnega strahu. Marija Mullen se je zgrudila z obrazom na prodnik. Brado v rokah si je grizla meziniec in sama pri sebi šepetala: "O, ljubi moj sin!" Žena Štefana Hallorana se je daleč doli med dvema prodnikoma zavila v ruto in začela bolno drgetati.

Kričali so tudi može v jadru bližajočem se čolnu. Kričali so čudno veselo. Zdalo se je, kakor da jim ne njihovo naglo kretanje, rjovenje morja, omotčna moč zelene in bele vode

ENAKOPRAVNOST

in žvižganje vetrata pregnalo ves strah. V najbolj nevarnem trenutku, ko je čoln na vsa jadra vozil v smrt, se niso več bali smrti.

Čoln, veslači, moški na obali in ženske po prodnu, vsi so v tem strašnem trenutku skupaj prezirali nevarnost. Za hip so svojim kričanjem prevpili truščetra in morja. Človek je poklical na boj neusmiljeno naravo. Potlej pa so spet napeto čakali. Izenada so se glasovi izgubili in nastala je tišina.

Čoln je prijal na hrbita vala. Lopate navzen naravnih vesel so naraho tipale po vodi. Potlej so se vesla potopila. Zahreščalo je, zapljuškalo in završalo. Začulo se je prestrašeno dihtenje. Na obali so zaumeli razburjeni glasovi. Moški na obali so čakali v dveh redeh in se trdo držali za roke. Najprednji so bili do pasu v vodi. Čoln je zdrevil med obe vrsti. Zagrabili so ga. Val jim je zdrzel čez glave. Vsi so divje zakričali. Nastala je zmeda. Čoln in najprednji može so bili pod valom. Nato se je val umaknil. Čoln, veslači in moški, ki so držali za čoln, je pustil na skali. Oprimeli so se drug druga in skale, kakor se oprijemljata tal pes, če ga vleče za seboj.

S čolnom so planili vkreber. Pristali so srečno. Angleško: Liam O'Flaherty.

Gospod nunc in tat

Beneški Slovenci — pri nas jim pravijo Benečani — prebivajo v predgorjih severno, severovzhodno in severozahodno od Celada. Ostalim Slovenskim niso nepoznani. Simon Rutar jih je popisal v knjigi "Beneška Slovenija". Rudolf Wagner je zbral spomine na ta obmejni slovenski svet v lepi mladinski knjigi "Poglejmo v Beneško Slovenijo!" Najdostojnejše je predstavil svojo domovino slovenski rojak Ivan Trinkozmejski v svojih pesmih in spisih.

Beneški Slovenci zvesto čuvajo slovensko govorico, ki kraljuje le v ponižnih domovih, ker v javnosti, v mestu, urade in šole nikoli ni bila pripuščena. V cerkvih se je duhovniki oklepajo z veliko ljubezno. Zvesto so se držali slovenskega pridigovanja. Te pridige so bile seveda v načrtu in so menda prav zaradi tega ostale romarjem, ki so prisli od nas v Benečijo, še posebno v spominu. Slišal sem dve, tri zgodbe o njih. Naj eno zapisi!

Nekemu Benečanu se je strlo

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

želimo vsem mojim prijateljem, fantom, ki se nahajajo v vojaški službi, ter njihovim staršem

Edward J. Kovacić

Koncilman 23. varde

Za vsakovrstne božične okraske in različne predmete za darilo, obiščite

Taylor Variety

STORE

5c IN 10c DO \$1.00 TRGOVINA

6714 St. Clair Ave.-6716 St. Clair Ave.

VSEM

našim dragim prijateljem, sorodnikom in znancem se iskreno zahvaljujemo za prejete božične kartice in voščila k praznikom, ter obenem všečimo lepe božične praznike in srečno ter zadovoljno Novo leto!

MR. & MRS. ANTON OBREZA

19571 MONTEREY AVE.

Before Your Eyes

... Be just as cautious when buying Children's Shoes. Look for the name that guarantees "All Leather In Vital Parts."

WEATHER-BIRD

and Peters DIAMOND BRAND Shoes

FOR BOYS AND GIRLS

A Perfect Fit Assured by Our Own

5-POINT Fitting Plan

1. Checking Toe Length

2. Checking Foot Width

3. Checking Heel Hug

4. Checking for Balance

5. Checking for Arch Length

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

AS SEEN IN WOMAN'S HOME COMPANION

ALL LEATHER IN VITAL PARTS

CIGANKA

POVEST IZ
DOMAČIH
HRIBOV

Predstavnik:
Albin Hrovatin

(Nadaljevanje)

Iz nekega skrivnega, neznanega vira pa so se vedno znova pojavili kaki glasovi, ki niso bili Ravnjakovi novi dekli nič kaj prijazni. Ni je in ni mogla videti Klara, starejša Ravnjakova hči, ki je bila Pristovnica na Breznici in je pogosto prihajala na Ravne. Kadar je obiskala mater in brata, jima je zmerom vedela kaj slabega povedati o ciganah; si bosta že še izkusila, jima je dejala. Na Ravnah pa niso kaj dali na njene marnje.

Doslej na Pavli še nihče ni opazil kakre grde ciganske razvade. Edino to bi ji bil mogel kdo očitati, da so jo veselile kričeče barvane in blešeče reči, kar se ciganice rade s takimi odenejo in nališajo. V tej razvadi jo je podžigala druga ravninska kravarica, Urška po imenu, ki je bila prav nora gizdalka. Čeprav ni bila več najmlajših ena in so se ji vsi posmevali, se vendar ni spamevala, ampak se je oblačila bolj pisano ko je mogla in si na besila, kar je kaj svetlega kje ugnala. Ni bilo redko kdaj, da je oblekla zeleno krilo, rumen predpasmik, živordečo bluzo in svetlomodro ruto. Zaradi tega se je prijelo ime "tička," ker je bila pisana kakor prevzetem liščak. Ko je videela, da Pavli nje nošnja ugaja, je večkrat obesila svoje blešeče oblačilo na njo, jo postavila pred ogledalo in hvalila: "O, kako se ti poda! Lepa si ko amel!"

Neki dan je prišel na Ravne dalmatinski bratec in je razgrnil po mizi svoje blago glavnike, škarje, nožičke, ogledala, naočnice, prstane, verižice, obeske in bogve kaj še vse. Dekleta se so prerivale okoli njega, vzele to in oni in marskaj tudi kupile. Pavla, ki ni imela denarja, je gledala s poželjivimi očmi navidezno bogastvo. Hipoma je zagrabil s spretno kretajo, ki jo je znala še iz ciganskih časov, srebrno verižico in jo vtaknila v žep. Komaj treutek nato pa je vsa zardela, potegnila je verižico iz žepa in jo prav tako spremeno položila nazaj v kramarijev predalček. Potem se je pokrižala in odšla v kuhinjo, se ueseca na stol in razjokala. Nekoliko pozneje je jo ljudje vedno rajši. Z občudovanjem so se fantje za njo, toda noben je ni upal podražiti, ker pogled na njo vlival spone.

BOŽIČNA DARILA

Največja izbira lepih in koristnih božičnih daril po zmernih cenah. Pridite dokler je zaloga polna.

Oblak Furniture

6612 ST. CLAIR AVE.

Trgovina do Božiča odprta vsak dan od

9. do 9. zvečer

LETNA DELNIŠKA SEJA S. D. D.

na 10814 Prince Ave.

Ker se je letna delniška seja 12. decembra izjavovala, razpisujemo podpisani drugo delniško sejo v

nedeljo, dne 9. januarja, 1944,

počno ob 2:30 uri popoldne v navadnih prostorih na

10814 Prince Ave.

Direktorij S. D. D. na 10814 Prince Ave.

"SHUCKS, SI, IT WAS SIMPLE SOLVING MY MANPOWER SHORTAGE. JUST CROSSED MY CORN WITH MEXICAN JUMPING BEAN AND POPCORN."

godek videla nasproti v ogledalu. V roki je držala verižico, ki skrbeli si je za njo, se je tudi si jo je Pavla hotela prisvojiti, pokazala jo je objokanemu dekletu in prijazno rekla:

"Glej, Pavla, kaj sem ti kupila! Na, vzemi, da boš vesela!"

Dekle je od strahu prebledeo, zastokalo in zajecljalo:

"Ali . . . ali so . . . me videili?"

"Samo jaz sem slučajno videl," je rekla kmetica, "nihče drug ne."

"Odpustite mi, odpustite! Premotilo me je. Nisem vedela, kaj delam."

"Tihu, Pavla! Pridna si in dobra."

"Mati, prosim vas, le gospodarju ne povejte, le temu ne."

"Ne, nihče tega ne bo izvedel."

"Tudi Jerca, moja botra, ne?"

"Nikomur ne bom povedala. Sicer pa se ti ni treba sramovati. Premagala si skušnjava."

Dekle se je krčevito jokalo.

Nekoliko dni pozneje je moralna stara Ravnica zvečer prej h kraju; batil se je bilo kakre hujše bolezni. Zato je Franc, gospodar, naročil, da mora ena od deklet ostati po noči pri materni. Ravnica se je temu upirala in je dejala, da ni nič hudega in da bo hitro minulo; če bo pa treba, bo že trkala.

Res ji je odleglo, ko se je v postelji ogrela, in objel jo je rahel spanec. Če nekaj časa je zbudil šum in menila je, da čuje korake v sobi. Vzravnala se je in vprašala:

"Kdo pa je?"

Tedaj se ji je nekaj približalo in mehek glas ji je zadobil na uho:

"Jaz sem, Pavla."

"Kaj pa delaš zdaj tu za božjo voljo?"

"Tako sem si bila v skrbi, da nisem mogla spati. Zato sem prišla gledat, kako vam je."

"Ti neumno dekle, saj mi nič, saj mi je dobro."

"Potem je prav. Hvala bodi Bogu! Ne smete zboleli, ne smete . . . Vedno morate ostati pri nas."

Ko je dekla to reklo, je Ravnica začutila na svojem licu njene ustnice. Pobožala jo je in ji pošepetal.

"Pavla, ti si otrok — dober, dober otrok. Zdaj pa bodi patmeta in pojdi spati!"

"Dā, spala bom; pustite me tukaj!" je prosil dekla. "Na tleh bom ležala."

"Ne na tleh; tam na zofo se ulezi! Vzemi si odoje, da ti ne bo mrz! Prav mi je, če ostaneš tu."

Ni trajalo dolgo in Ravnica je začula mirno dihanje spečega dekleta in je tudi sama kmalu zaspala.

Drugo jutro je Ravnica vstała bolj zgodaj kakor navadno in je rekla, da je zdrava kakor že dolgo ne. — Odslej je čutila do Pavle skoraj materinsko ljubezen in ji jo je tudi pokazala.

Ko je povedala sinu, kako

da vam še dolgo nisem vsega odslužila."

"Vsak delavec je plačila vreden. Dal ti bom tisoč dinarjev na leto, polovico zdaj na roko, polovico pa ti bom naložil."

Dekle ga je pogledalo s svojimi globokimi očmi. Nekaj je še oklevala, potem je vzela denar, ki ga ji je dal, in se je zahvalila ter odšla. Ravnjak pa je gledal za njo, dokler ni zaprla za seboj.

(Daleje prihodnjie)

Društveni koledar

DECEMBER

25. decembra, sobota. — Socijalistični klub št. 49 — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

31. decembra, petek. — Jadran Silvestrov ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

31. decembra. — Silvestrov zabava na starega leta večer, Kluba zapadnih slovenskih društv, 6818 Denison Ave.

FANTJE IN MOZJE!

V naši trgovini dobite vedno najboljše spodnje perilo, strajce, kravate, klobuke in druge stvari.

IZDELUJEMO OBLEKO PO MERI

JOHN MOČNIK

772 East 185th St.

Prijatel's Lekarna

ST. CLAIR AVE. VOGAL E. 68 ST

PRESCRIPTION SPECIALISTS

ENDICOTT 4212

Zastonj pripeljemo na dom

OGLAŠAJTE V —

"ENAKOPRAVNOSTI"

Ustanovljeno 1908

ZAVAROVALNINO VSEH VRST VAM TOČNO PRESKRBI

Haffner Insurance Agency

6106 St. Clair Ave.

Domači mali glasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO.

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING

982 East 152nd St.

Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.

Pepravljam body in fenderje. — Welding!

J. POZNICK — M. ZELODEC

Glenville 3830

CVETLIČARNE

Slovenska cvetličarna

Jelercic Florists

15302 Waterloo Rd.

IVanhoe 0195

GASOLIN

STOPAR'S HI-SPEED SERVICE

905 East 185th St.

Official OPA Tire Inspection

Mi imamo avto-rack; najnovejšo na-

pravo za mazanje avtomobilov. Delo

garantirano. Se priporočamo.

E. 61st St. Garage

Frank Rich, lastnik.

Se priporočamo za popravilo in bavarjanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

GOSTILNA

Frank Mihčič Cafe

7114 St. Clair Ave.

DOBRO PIVO, ZGANJE IN PRIGRIZEK

ENDICOTT 9359

KO ZAZELITE KOZAREC

dobre pive, vina ali žganja, obiščite

Louis Seme Cafe

6507 St. Clair Ave.,

Za privatne zabave poklicite EN. 9026

Odperto do 2:30 ure zjutraj

RAZNO

POZOR,

HISNI GOSPODARJI:

Kadar potrebuje popravila pri

vaših poslopjih, pri streljih, žlebovih

ali fornejih, zglasite se pri

LEO LADIHA

1336 E. 55th St. ENDICOTT 7740

OGLAŠAJTE V —

"ENAKOPRAVNOSTI"

da vam še dolgo nisem vsega

odslužila."

"Vsak delavec je plačila vreden. Dal ti bom tisoč dinarjev na leto, polovico zdaj na roko, polovico pa ti bom naložil."

Dekle ga je pogledalo s svojimi globokimi očmi. Nekaj je še oklevala, potem je vzela denar, ki ga ji je dal, in se je zahvalila ter odšla. Ravnjak pa je gledal za njo, dokler ni zaprla za seboj.

(Daleje prihodnjie)

Ist Lt. A. L. Garbas

Slovenski zobozdravnik,

ki je bil vpoklican k zdravniškemu oddelku

armade Zedinjenih držav

želi

SIROTE

Spisal NARTE VELIKONJA

(Nadaljevanje)

"No, da, občinski otroci! Moji Tilk je izginila verižica! Otroci se trdili, da so jo videli pri Dorici. Še to. Še kasti naj začne! In kdo laže izmakte kot tak otrok, ki lahko v treh dneh premakne vse kote. Ali naj postavim še varuhu vrh vseh sitnosti?"

"Taki otroci delajo pridne in skrbne gospodinje!" se je hotel zasmejati, toda njen očitelj ga je tako neprizjetno zadel, da je zamahnil z roko in pristavil: "Bom sam videl. Drevi! Matijcu bi povedala, on je varuh!"

Obrnil ji je hrbot in odšel v kuhinjo.

"Matijeu, da, Matijeu; potujo jem daje!" je vpila Boltarica za njim. "Zakaj ste pa župan?"

"Že dobro!" je dejal ter je ni več poslušal. Polastila se ga je besna jeza. Videc Marto, da pospravlja sobo, se je osorno zatekel: "Kaj delaš?"

"Pospravljam, kakor rečeno!" je odvrnila Marta začudenoma.

"Nič ne pospravljam! Za zdaj počakaj, da si dobro premislil!" je dejal rezko ter postavil stružnik nazaj v sobo. "To moram dobro premisliti!"

"Snoči smo se do dобра zmenili!" je povleka.

"Premisliti moram, pravim!" jo je odločno in glasno zavrnil, da je obstala kakor okamenela. "Počakajmo! Daj mi kave, da grem v trg, in povej ženi, ki pride od maše!"

"Bom!" je dejala Marta počasi, žalostna in razočarana. Ti sti dan si je ves dan brisala solze in molila, da bi se vse prav izvedlo. Tudi županja je

tavala okoli, kakor da bi slutila nesrečo.

Mož se je pripeljal popoldne. Toliko da je pojedel svojo maflico, je poklical Branka.

"Po Dorico pojdi in po Boltarico!"

Fant je osupnil: "Po obe?"

"Hitro stopi!" je zarohnel župan nad njim. "Ali naj še na dolgo raskladam?"

Cez čas sta prišli.

"No, Boltarica, zdaj ponovi!"

"Ne vem kaj?"

"Tisto od davi?"

"Punca ima res nekaj okoli vrata. Svoj čas ni imela. Pokazi!" je snela z vrata. Dorica je hlastnila z roko na njo. "Od naše Tilk ni! Toda je že kje drugje izmagnila. Najbolje bi mu je preveč bilo grče ter mu bilo razglasiti pred cerkvijo."

"Da si ti strupenost strupena!" je planila Marta vmes. "Jaz sem dala dekletu, da jo bo Marija obvarovala pred grdinimi jezikini in zakrnjenimi 'srci'! Ali te ni sram, Boltarica! Ali se ne bojni za svoje otrroke, da tako preganjaš sirote? Pa saj vemo zakaj?" je vihtela grablje ter bi jo bila udarila, da ji ni župan uvel roke.

"Z Bogom, Boltarica!" je zaničljivo pokazal vrata. "Pa sem jö le dobro poznal!" je mrmral sam pri sebi in čudno veselje se ga je polastilo. Kakor da je pokazal nedolžnost lastnega otroka.

"Zdaj, Marta, pa pospravi!"

"Saj sem vedela! Pa njej, goščodinji, tudi povejte, da ne bo žalostna!"

14.

Pod paduho je nesel zavoj, obliko za Dorico in Lojzka in steklenico mleka. Fante je bil kakor iz sebe od sreče. Županju mu je bila naročila, naj prosi Matijca, da prepelje vso šaro iz bajte k županovim. Branko je bil vzklikal od nepopisnega občutka, ki je polnil njegovo srce.

Stopal je po ozki stezi in preko občinskega pašnika navzgor, vrinje in leskovje se mu je lovilo obokih bosih nog. Preko njih in travnikov pod njim je šlo čudovito brnenje poletne noči, kakor da mrmrajo nevidne starke opojne zagovore. Slišal je iz vasi glasove, tam na klancu je ropotal voz, pod bregom so se smerjali fantje in se šalili z ženjicami. Posluhnil je: zdele se mu je, da je nekje v globeli zahevskal lisjak. S hriba se je oglasila sova. Po hišah so začeli prizigati luči.

"Doma že spijo!" je pomisliš na Lojzka, malega revčka, ki se je že oprjemal stola ter skušal vstati, na njegove modre oči in svetle lase. Odkar je županja skrbela, da otrok ni bil lačen — zmerom je vtaknil Branku še pol litra mleka zanj — so se fantku polnila lička in nezdrava barva je izginjala. — "Spijo in Lojzek ne bo več dobil mleka nočoj!" je ponovil sam pri sebi. Pred očmi mu je zaledela ubožna soba: tam je videl Dorico, ki leži v kotu ter moli boso nogo izpod odeje. Dolsek vleče sapo, da mu civili v nosu. Lojzek v svojem predalu z ročico, podvito pod glavo. Neizmerna ljubezen je plala v njegovem srcu, ljubezen do malih, ki mu jih je mati izročila, tako silna, da ga je bolelo srce.

Okoli njega pa je vel prijeten poletni večer, ki je še bolj raz-

greval njegovo domišljijo. Ves poteze okoli usten in oči.

Nepopisna sladost se je vila v njegovo dušo; obsedel je nepremično ter stegnil roke v mrak:

"Mama! Mama moja!"

V tem polglasnem klicu je bila brezmejna prisrnost. Obraz je stal pred njim v mraku ter ga zrl s pomembnim, v dušo segajočim pogledom:

"Mama!" je ponovil skoraj na glas ter planil kvišku. Prestrasil se je svojega glasu ter se zavedel. Zadel je z rokami ob leskov grm, skozi katerega se je svetlikala rahla meglja, ki jo je obseval vzhajajoči mesec. Pogledil si je z roko preko čela

ter pomel oči, pripognil leskovovo, da se prepriča, ter skoraj jeknil od bridkosti. Pred njim je stal samo leskov grm in preko hriba je vzhajal mesec.

Ni še dobro dvignil zavoja od mleka, ko je prisopihal po stezi čez hribček ves zadihan Dolsek. Zadel se je obenj in ko ga je spoznal, je segel po sapo ter dejal:

"Luč sem pričgal!"

Branko je nemo zrl vanj ter ni vedel, kaj bi.

"In se je razpočila!"

Branku je padlo vse iz rok, da se je razbila steklenica na kamnu.

"In zdaj gori?"

"Da, gori!" je preplašeno dejal Dolsek.

"In Lojzek? In Dorica?" je hlastno vprašal Branko.

"Doma sta!"

Branko je kakor brez umana planil preko hribčka; pod hodo je izrl krvav plamen, ki se je liral med drevjem.

Spustil se je v tek, za njim je sopal Dolsek ter si ob kame je videl njene ostro začrtane nju razbijjal palce na nogah.

15.

Po cesti iz vasi se je pomikal Matijčev voz, prav isti, na katerem so se bili svojčas pripeljali otroci z materjo v vas. Na kozlu pri Matijcu je sedel Dolsek, na vozu županja, ki je držala svojo roko pod Brankovo glavo. Deček je ležal na visoki blazini, zavit v odeje, ter stokal čdo bolečin, poleg njega je ječala Dorica z ovitimi rokami.

Branko se je bil pri ognju, ki je uništil bajto, smrtno nevarno ponesrečil, ko je vleklo Lojzka iz goreče slame. Dorica si je bila opeka samo roke ter še o pravem času zbežala.

Ko je županja slišala, da gorri, je bila kakor blazna udarila preko travnikov ter našla Branku nezavestnega kraj pota, poleg njega iz sebe je bila dvignila mrtvo dete v naročje in v prsi se ji je trgalo od bolesti, da se ji je vilo iz grla ječajoče strašno ihtenje.

"Moj fantek ubog!"

Z Matijcem sta bila spravila Branka in zavesti in obvezala za silo tudi Dorico.

"Branko je najbrž umrl!" je dejal ves žalosten Dolsek, ko je šel po voz. "Županja je rekla, da naj naprežem!"

Kakor blisk je šlo po vasi, da je Lojzek mrtev. Ta novica je bila težka kakor grešna vest. Mnoge je pretresla, da se je v nemem kesanju prepozno otajalo njihovo trdo srce. Za mnoge je bila novica kakor odrešenje.

Na glas tega nihče ni rekel, toda spoznal si lahko po glasu, po načinu vprašanja in prikljanja, da se je tem ljudem odvalil silen kamen od srca. Res, trdi so naši ljudje.

(Dalje prihodnjih)

Za delavce

MOŠKE IN ŽENSKE

se potrebuje za

splešna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglašite se na EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zj. šest večerov na teden

DOWNTOWN:
750 Huron Rd. ali
700 Prospect Ave.

PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:
1588 Wayne Rd., Rocky River
Tri ure dnevno, 6 dni na teden

PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite

EMPLOYMENT OFFICE
ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.
700 Prospect Ave. Soba 903

Zenske — Nočno snaženje

Zglašite se v EMPLOYMENT OFFICE

8. nadstropje tekom dneva ali pri Mr. Walsh, po 6. zv.

Stalno delo—dobra tedenska plača

THE BAILEY CO.
Ontario & Prospect St.

Mali oglasi

SOUND SYSTEM
INDOOR OR OUTDOOR
Posebni popust za društva

B. J. Radio Service
1363 E. 45 St. — HEnd. 3033

CE POTREBUJETE
novi stroh ali pa če je treba vam strohe popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopijih in domovih. Izvršimo proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave.
CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

Mr. in Mrs.
Joe Sustarsic

GOSTILNA
6702 St. Clair Ave.

RADI TEZKOČ
dobiti delavce, smo primorani prodajati sladoled (Ice Cream) samo za na dom, ni pa nam mogoče servirati ga na različne načine pri mizah v lekarni.

Mandel Drug
15702 Waterloo Rd.

Help Sponsor a Fighting DESTROYER!
DESTROYER!

Tekom teh praznikov, prosimo, da klicete na daljavo samo, če je klic nujen.

Vojni se mudi in ne more čakati — niti ob praznikih.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Buy War Bonds

WAR NEEDS THE WIRES

THE EAST OHIO GAS COMPANY